ENONTEKIÖN KUNTA
Ounastie 165
99400 ENONTEKIÖ
kirjaamo@enontekio.fi

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

26.10.2016

ENONTEKIÖ
Met tehemä yhesä
Mii bargat outtaa

Eduskunnan liikennejaosto

Eduskunnan liikennejaosto 27.10.2016/ HE 134/2016 vp /Asiantuntijapyyntö 19.10.2016

ENONTEKIÖN LENTOLIIKENTEEN RAHOITUS JA NÄKYMÄT

Enontekiön kunta kiittää Eduskunnan liikennejaostoa mahdollisuudesta saada lausua lentoliikenteen rahoituksesta ja näkymistä liittyen hallituksen esitykseen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2017/ HE 134/2016 vp.

Lentoliikenne on elintärkeä Enontekiön alueen ihmisille sekä taloudelliselle ja sosiaaliselle kehitykselle. Enontekiön kunta pitää erittäin tärkeänä, että Enontekiön reittilentoliikenteen turvaamiseksi osoitettaisiin määräraha ostoliikenteelle liikenne- ja viestintäministeriön kehykseen vuosille 2017–2019. Enontekiön kunnalle on vuoden 2014 valtion talousarviossa osoitettu (momentilta 414.31.30.63.06) lentoliikenteen tukemiseen vuosille 2014–2016 yhteensä 70 000 euroa.

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner on antanut kunnan edustajille 12.10.2016 tiedon, että vuodelle 2017 ja 2018 on käytettävissä 50 000 euroa ilman, että liikenne- ja viestintäministeriön budjettia täytyy kasvattaa, ja että tämän summan ylittävä raha tulisi joko siirtää muilta momenteilta tai esittää lisäbudjettiin. Samassa yhteydessä on tuotu esille, että Liikennevirasto on taho, joka voi asettaa julkisen palvelun velvoitteen.

Liikennevirasto voi asettaa julkisen palvelun velvoitteen säännölliselle lentoliikenteelle yhteisössä sijaitsevan lentoaseman ja kyseisen jäsenvaltion alueella sijaitsevan, syrjäistä tai kehitysaluetta palvelevan lentoaseman väliselle reitille taikka vähäliikenteiselle reitille sen alueella sijaitsevalle lentoasemalle, jos tällaista reittiä pidetään ehdottoman tärkeänä lentoaseman liikennöintialueen taloudelliselle ja sosiaaliselle kehitykselle. Pitkien etäisyyksien takia ainoa mahdollisuus matkustaa pääkaupunkiseudulle ns. kolmen tunnin sääntö huomioiden, on toteuttaa liikenne Enontekiön lentokentän kautta.

Enontekiö on matkailukunta Ruotsin ja Norjan rajalla. Enontekiö elää matkailusta. Enontekiöläiset yrittäjät ovat riippuvaisia lentoliikenteen toimivuudesta. Tulevaisuudessa lentoliikenteen kehittämisessä tulisi pyrkiä hyödyntämään myös pohjoisten alueiden matkailun, kala- ja kaivannaisteollisuuden sekä kaasu- ja öljykenttien tarjoamat mahdollisuudet. Kysymys on myös Suomen arktisen strategian tavoitteiden edistämisestä. Strategiassa todetaan, että tavoitteena on "Varmistaa toimivat liikennejärjestelmät ja rajanylityspaikat arktisella alueella".

Reittilentojen loppuminen vaikuttaisi suoraan Enontekiön lentokentän toimintaan ja johtaisi todennäköisesti lentokentän sulkemiseen. Pinta-alaltaan Suomen 3. laajimmassa kunnassa ovat kaikki maamme yli tuhatmetriset tunturit eivätkä ne erämaiden, kansallis- ja luonnonpuistojen ohella olisi ulkomaalaisten ja kotimaisten matkailijoiden saavutettavissa, mikäli lentoliikenne Enontekiöltä loppuu.

Lentokentän sulkeminen tarkoittaisi Enontekiöllä mm. seuraavaa:

- **Yrittäjyydelle** tämä olisi vakava isku. Osa yrittäjistä joutuisi lopettamaan sillä osalle lentomatkustajat (reittiliikenne ja 20 vuotta jatkuneet joulukauden charterit ulkomailta, n. 20000 matkustajaa/vuosi) ovat elintärkeä tulonlähde. Enontekiö elää pienyrittäjyydestä ja kärkitoimiala on matkailu.
- **Kansainvälisten matkanjärjestäjien kiinnostus** Enontekiöön hiipuu ja **matkailun kehittäminen** vaarantuu. Alueella vierailleet kansainväliset matkanjärjestäjät pitävät Enontekiötä aitona ja vetovoimaisena matkailualueena. Suurena ongelmana matkanjärjestäjät kokevat epävarmuuden reittilentoliikenteen toteutumisesta.
- **Työllisyystilanne heikkenisi ja kunnan verotulot** vähenisivät. Matkailun taloudelliset vaikutukset yrittäjien ja työntekijöiden verotuloina ovat kunnalle merkittävät. Matkailutulon osuus Enontekiön kaikista toimialoista on 46,9 %. Välitön matkailutulo oli vuonna 2011 noin 22 miljoonaa euroa.
- **Investoinnit** Enontekiölle hiipuisivat jos matkailu hiipuu. Elinkeinojen kehittämisessä saavutettavuus on avaintekijä.
- **Aluepolitiikka** Suomen asuttamisesta saisi merkittävän kolauksen.
- **Arktinen strategia** menettäisi uskottavuutta jos lentokenttä suljettaisiin. Strategiassa todetaan, että tavoitteena on "Varmistaa toimivat liikennejärjestelmät ja rajanylityspaikat arktisella alueella".
- **Liikenneyhteydet** heikkenisivät merkittävästi. Tämä heikentäisi Schengenin rajavalvonta-aseman toimintaa sillä nyt asema on Enontekiön kirkonkylässä Hetassa lähellä EU:n rajaa. Samalla Suomen arktinen strategia menettäisi uskottavuutta.
- **Palvelut Enontekiöllä** heikkenisivät sillä matkailijoiden virta pitää yllä majoitusyrityksiä, kauppoja ja pankkipalveluita.
- **EU:n ainoan alkuperäiskansan saamelaisten ja alkutuotannon (poronhoito, maatalous, luontaiselinkeinot)** mahdollisuudet lentopalveluihin heikkenisivät ja toimeentulotaso tippuisi.

Lentoliikenne on elintärkeä enontekiöläisille ja alueen elinvoimalle. Lentoliikennettä ja lentokenttää tulisi tarkastella myös Suomen kokonaisedun näkökulmasta.

Alla on kartta Enontekiön kunnan sijainnista ja välimatkoista.

Toivomme, että edellä mainitusta selvityksestä on hyötyä lentoliikenteen rahoitusta pohtiessanne. Olisimme kiitollisia, mikäli voitte myötävaikuttaa asian suotuisaan etenemiseen.

Enontekiön kunta

Jari Rantapelkonen
kunnanjohtaja

Leni Karisaari
hallintojohtaja